

Huddinge kommun

Analyserar ojämlikheter

Huddinge kommun har tagit fram ett stöd för att mäta och analysera resultat utifrån köns- barn- och områdesperspektiv. Syftet är att verksamheterna på ett systematiskt och lättillgängligt sätt ska kunna redovisa och åtgärda omotiverade skillnader och att jämlikhetsarbete ska vara en del av ordinarie verksamhet och ordinarie kvalitetsarbete. Jämlikhetsanalysen har tre steg: identifiera skillnad, göra orsaksanalys och ta fram åtgärder. Steg ett och två utgör ett stöd för att:

- › Diskutera och reflektera
- › Identifiera skillnader inom verksamheten
- › Bedöma skillnadens väsentlighet utifrån målkoppling och konsekvenser
- › Synliggöra berörd målgrupp utifrån diskrimineringsgrunder
- › Identifiera bakomliggande orsaker
- › Särskilja påverkbara faktorer inom verksamheten från externa faktorer
- › Bedöma huruvida skillnaden är motiverad

Om en skillnad inte har till syfte att kompensera en missgynnad grupp kan den vara omotiverad. Det kan då vara läge att analysera vilka möjligheter som finns att göra förändringar för ett mer jämlikt utfall.

Verktygets tredje steg hjälper användaren att ta fram åtgärder, analysera insatsens effekter och bedöma resurseffektiviteten. Om en åtgärd bidrar till ökad jämlikhet förs resultat och åtgärder in i ordinarie styrdokument för att bli en integrerad del av verksamhetens utvecklingsarbete.

Att göra jämlikt på mötesplatsen Vårby Ungdom

Vårby Ungdom är en mötesplats för personer mellan 13-19 år. Kommunen noterade en ojämn könsfördelning bland verksamhetens deltagare.

För att systematiskt kartlägga och analysera underrepresentationen av flickor tillämpades jämlikhetsanalysens tre steg. Arbetet inleddes med att identifiera och kartlägga skillnaden i deltagande. Chefer och ledningsgrupp involverades för att målkoppla och genomföra en väsentlighetsbedömning. Huddinge har ett uttalat mål att främja jämlikhet och utjämna skillnader som uppstår på grund av kön.

Då en skillnad i utfall kunde påvisas var kopplingen till både mål och väsentlighet tydlig. För att tydliggöra problembilden och planera arbetet hölls ett uppstartsmöte med verksamhetschefen. Nästa steg blev att ta fram underlag och statistik. Aktuell statistik bekräftade skillnaden i deltagande och visade att ojämnheten bestått över tid. Översikten visade att åtgärder såsom nya lokaler, utökade öppettider och aktivt jämställdhetsarbete tidigare ökat deltagandet för både flickor och pojkar.

I steg två, orsaksanalysen, hölls initialt en analysworkshop med verksamhetens personalgrupp. Centralt i orsaksanalysen är att synliggöra den aktuella målgruppen, med anledning av detta beslutades att involvera ungdomarna i ytterligare en workshop för att identifiera och analysera de bakomliggande orsakerna till skillnaden i deltagande. Vid workshopparna framkom ett antal troliga orsaker till att flickor i lägre utsträckning valt att besöka mötesplatsen, bland annat att:

- Flickor saknar relation till personalen och det är få kvinnor i personalen
- Det saknas aktiviteter och alternativ som ligger i linje med flickors intressen
- Flickor känner sig otrygga, de är rädda för vissa av de äldre killarna, killar är i majoritet och tar stor plats
- Tjejers familjer är oroliga, särskilt kvällstid

Vid workshopparna framkom även lösningsförslag kopplade till de orsaker som identifierades, bland annat att:

- Införa "egna" sammanhang: tjejkvällar eller en egen dag för tjejer
- Besluta om övre åldersgräns för besökare
- Anställa fler kvinnliga ledare
- Anpassa aktivitetsutbud och öppettider efter flickors behov

Det tredje och sista steget i jämlikhetsanalysen är åtgärdsfasen. Det som framkommit under workshoppen sammanställdes och arbetet utmynnade i insikten att resurser behövde omfördelas. Praktiska åtgärder vidtogs i form av särskilda insatser för tjejer, tydligare samarbete med tjejerna som ambassadörer, genomförandet av en riskanalys för hantering av stereotypa normer bland killar, en översikt av öppettider och åldersgränser, ett fortsatt arbete med normkritik och en utökning av den uppsökande verksamheten i syfte att nå ut till fler tjejer. Till stor del är de åtgärder som beslutades förankrade i de behov som uttrycktes specifikt av målgruppen.

STEG 1

Identifiera skillnad

STEG 2

Orsaksanalys

STEG 3

Åtgärder

Koppling till MR och rättighetsbaserat arbetssätt

Icke-diskriminering, jämlikhet, deltagande och inkludering är centrala principer för ett rättighetsbaserat arbetssätt. I det här exemplet utgör icke-diskriminering och jämlikhet på samma gång processens mål och ett medel för att nå fram till det slutgiltiga målet. Deltagande och inkludering utgör verktyg för att åstadkomma en verksamhet som är jämlik och inkludering av den berörda målgruppen är central för ett rättighetsbaserat arbetssätt. Kommunen insåg förtjänsterna med att involvera ungdomarna för kartläggning, analys och planering av verksamheten. Utifrån deras upplevelser kunde man identifiera problemets bakomliggande orsaker. Målgruppen var under workshopen lösningsfokuserad och kom fram till ett flertal konkreta åtgärder för att jämna ut förutsättningarna för deltagande. Rättighetsbaserat arbetssätt är en kvalitetsgaranti för att rätt insats utifrån målgruppens behov används.

Kommunal verksamhet ska erbjudas medborgarna utan diskriminering på grund av faktorer såsom kön. Det kan finnas rimliga skäl till att insatser och utbud ser olika ut för olika medborgare, exempelvis för att minska ojämlikhet genom att kompensera en missgynnad grupp. Inom gruppen ska medborgarna ha samma möjlighet att ta del av verksamheten, om så inte är fallet kan diskriminering föreligga. Att rikta insatser särskilt till flickor i syfte att jämna ut deltagandet är en motiverad skillnad för att motverka den omotiverade skillnaden att pojkar haft större möjlighet att nyttja kommunens resurs. Av barnkonventionen framgår att barn har rätt till vila och fritid, till lek och rekreation anpassad till barnets ålder samt rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet. Konventionsstaterna ska uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter för kulturell och konstnärlig verksamhet samt för rekreations- och fritidsverksamhet. Barnkonventionen har, liksom Europakonventionen, en paragraf som förbjuder diskriminering.

Huddinges arbete för att göra förutsättningarna för deltagande i Vårby Ungdoms verksamhet jämlikt visar hur mänskliga rättigheter på samma gång är mål och medel. Målet är icke-diskriminering och uppfyllandet av barns rätt till rekreation och fritid. För att uppnå detta har kommunen använt ett rättighetsbaserat arbetssätt utifrån principerna deltagande och inkludering. Här utgör mänskliga rättigheter ett verktyg för att identifiera behov och åtgärder tillsammans med målgruppen.

Tillbaka till första sidan